מ) שבת כת: סב., כ) נשבת כת:], ג) מגילה כד:, ד) שם מילה כבל, כל מופה הרחב שלהן שהבתים. ל"ק,ו) הדפנות. ל"ק, ו) גי׳ רש"ק ורש"ל הגיה טוב, ה) שני בתים הסמוכות. ל"מ. **ט)** וישלח הס"ד אח"כ י) דתפילין, כ) נ"א ונקראין מיתורא. רש"א, ל) שכנגדו סתמא האמר שין של תפילין דעת הרש"א הם שני דיבורים, מ) על שי"ו דינו כו' דאיו שי"ו רואה. ל"ה. נ) שם שמניחים.

הגהות הב"ח

(ב) ד"ה דמתהפכין וכו' ואח"כ מ"ה בתופרן ותיבות תפילין מרובעות נמחק: (ג) ד"ח זה שלא כנגד וכו׳

לעזי רש"י

גוט"ן [גנ"ץ]. כפפות. דגרזלי"ר [ריגרישילי"ר]. לכווץ.

מוסף רש"י

תיתורא. לאחר שהכנים האברות בבחים מקצע כל הבחים לבד עור בית רביעי מניח ארוך וכופלו למטה לכסות הבחים וזהו בית מעובו של בחים, מימורא ל**שון גשל** (התרומה בשם רש"י , הובא במחזור תקיב). מעברתא. היינו מאותו עור הנכפל למטה עושה בליטה כפולה חוד עושה כלינוה כפולה חוץ לכמים שמכנים במוכה הדל לכמים שמכנים במוכה הדלין שניברת (שם). שי"ץ הלין שעשיה מעור הדלין עלמו, קומט בו ג' קומטן כעין שי"ן משדי, קומטן ביין שי"ד משדי הדליית והיידיד עשון בקשר והדליית והיידיד עשון בקשר שמובה ברציונה הדליית היידיד עשון בקשר שמובה ברציונה הדליית היידיד עשון בקשר שמובה ברציונה הדליית היידיד עשוק בקשר שמובה ברציונה הדלים הדלים הדליים הדליים הדליים היידיד עשוק בקשר שמובה ברציונה הדלים הדליים היידיד עשוק הדליים היידיד עשוק בקשר שמובה ברציונה הדליים היידיד עשוק ברציונה הדליים היידיד עדרים היידיד עשוק ברציונה היידיד עשוק ברציונה הדליים היידיד עדרים היידיד עדרים היידיד עדרים היידיד עדרים היידיד עשוק ברציונה היידיד עדרים היי שקושר הרלועה אחת ללפון ואחת למזרח כמין ד' ורצועה קטנה מאוד תלויה בה ואין בה אלא כפיפה כמין יו"ד וכופאה בעוד העור לח והיא מרובע אלבע ברוחב ובאורך שהיא אלבע ושני חומשין

בוייםא לברייםא. (א) שכתב והיה כי יביאך קודם לקדש דונשאים הרבו"ל התבידין הדבה דמשה מסיני. הוא העור הנכפל למטה קע א ב מיי פייג מהלגים פנימית חילונה ה]: אבל בוייםא לבוייםא באוים פייג מתכסה פי הבתים והוא בית מושבו של תפילין בי מושבע אוים פייג הבתים והוא בית מושבו של תפילין בי מושבע אוים פייג הבתים והוא בית מושבו של הפילים שמע ין בשמאל קדש בימין של מניח: סיסורא. גשר. לאחר שנתן האגרות בבתים ס'דרך הפה הרחב שהבתים

עשויין כעין בתי ידים שקורין גוט"ן אלא גוייתא לברייתא וברייתא לגוייתא אכל ומכנים האגרות דרך הפה ונותנם גוייתא לגוייתא וברייתא לברייתא לית לן בה בבתי האלבעות וחותך מג' הדפנות א"ל רבא מאי שנא גוייתא לברייתא וברייתא מכל אחת מעט והד' נשארת ארוכה לגוייתא דלא דהְד דבעי למיחְזי אוירא לא קא וכופלה לאותו אורך ומטילה על חזייא והא 🕫 דלא קא בעי למיחזי אוירא קא חודן של ג' הדפנות ותופר חודן חזייא ברייתא לברייתא וגוייתא לגוייתא נמי של ג׳ דפנותו) על רחבו של זה והוח בית מושבו של תפילין ונראה כעין הך דבעיא למיחזי אוירא דימין קא חזיא אוירא דף של גשר: מעברתא. כשנותן הרצועה של תפילין סביב אותו דשמאל ודשמאל קא חזיא אוירא דימין אלא ל"ש ואמר רב חננאל אמר רב "תיתורא תיתורא יכפיל הקלף סביב הרצועה דתפילין הלכה למשה מסיני אמר אביי כעין שעושים לפי המכנסים שלח במעברתא דתפילין הלכה למשה מסיני מהם הרצועה קבועה אלא כשהוא רוצה מושכה אילך ואילך ומאריך למשה שביי שי"ן של תפילין הלכה למשה שואו למשה מסיני יוצריך שיגיע חריץ למקום התפר רב ראש זה ומקצר ראש זה ולשון דימי מנהרדעא אמר כיון דמנכר לא צריך מעברתה שמעבירה ומושכה לכל גד ואמר אביי האי קילפא דתפילין צריך שירנה: שי"ן של תפילין. לבית ז] חילונה למיבדקיה דדילמא אית בה ריעותא ובעינא עושין כמין קמטים דקים בקלף ונראין בו כעין שי"ן: ולריך שיגיע חריץ. כתיבה תמה וליכא רב דימי מנהרדעא אמר שבין בית לבית עד מקום התפר לא צריך קולמוסא בדיק לה א"ר יצחק למטה כלומר עד בית מושבו דהיינו פרצועות השחורות הלכה למשה מסיני מיתורא ה]: כיון דמינכר. חרין מיתיבי תפילין אין קושרין אותן אלא במינן למעלה קצח אין נריך להגיע למקום בין ירוקות בין שחורות בין לבנות אדומות לא התפר: קילפא. קלף: ריעותא. נקב: אלא במינן. של עור ולא של יטשה מפני גנאי ודבר אחר א"ר יהודה מטשה בתלמידו של ר"ע שהיה קושר תפיליו בלשונות של תכלת ולא אמר לו דבר איפשר משי ופשתן: אדומות לא יעשה מפני גנאי. שמא יאמרו גרדן הוא ומדם הטטיו נלבעו והאדימו הרלועות: אותו צדיק ראה תלמידו ולא מיחה בו אמר ודבר אחר. שמא יאמרו אשתו נדה לו הן לא ראה אותו ואם ראה אותו לא היה בעל ונלבעו בדס: של תכלת. דלחו מניחו מעשה בהורקנום בנו של ר' אליעזר מינן הוא: מבפנים. אפילו לבנות בן הורקנום שהיה קושר תפיליו בלשונות של ודח"ר ילחק שחורות מבחוץ: דמתהפכין ארגמן ולא אמר לו דבר איפשר אותו צדיק ליה. מה שבפנים (כ) בחוץ ונרחה האודם: תפילין מרובעות יו בתופרן. ראה בנו ולא מיחה בו אמרו לו הן לא ראה בתפירתן. ישמור את ריבוען שלא אותו ואם ראה אותו לא היה מניחו קתני ימשוך חוט התפירה יותר מדחי שלח מיהא בין ירוקות בין שחורות ובין לבנות לא יכוולו ויקלר רחבו שקורין דגרזלי"ר: קשיא כאן מבפנים יכאן מבחוץ אי מבפנים ובאלכסונן. שיהא ריבוען מכוון מאי גנאי ודבר אחר איכא זימנין דמתהפכין ארכו כרחבו כדי שיהא להם אותו ליה יתנא כו תפילין ימרובעות הלכה למשה אלכסון שאמרו חכמים (סוכה דף ח.) מסיני אמר יובאלכסונן כל אמתא בריבועא אמתא ותרי לימא מסייע ליה העושה "תפילתו עגולה חומשי באלכסונא ולא יהא ארכו יתר סכנה ואין בה מצוה אמר רב פפא מתני' על רחבו שאפי׳ יש להו זויות פסולין: תפילתו עגולה. בית מושב תפילין דעבידא כי אמגווא אמר רב הוגא תפילין כל עגול שאין להם בית מושב אלא זמן שפני מבלא קיימת כשירות רב חסדא אמר יא] כמין דופן בילה: סכנה. יב] שכשיכנס 'נפסקו שתים כשירות שלש פסולות אמר רבא בפתח ויכה ראשו באיסקופה שלא הא דאמרת שתים כשירות לא אמרן אלא יזה יכנסו התפילין בראשו: ואין בה מלוה. שלא כנגד זה אבל זה כנגד זה פסולות וזה דמרובעות הלכה למשה מסיני: כנגד זה נמי לא אמרן אלא בחדתתא לאבל כאמגווא. שעור בית מושבם חדוד בעתיקתא לית לן בה אמר ליה אביי לרב יוסף ביותר אבל עגול כעגיל וכטבעת היכי דמיין חדתתא והיכי דמיין עתיקתא אמר ליה כל היכא יו כי "מיתלי ביה בשלחא אימא דכשירה שהרי יש להם [בית]י) מושב: מכלה. זהו עור של בתים יג]: שתים. שני דפנות בשני בתים: והדר יו חלים עתיקתא ואידך חדתתא וה שלה כנגד וה. כגון שנפסק בית 1"81

> זה כנגד זה ידן חובתים הסמוכותן. ל"א זה כנגד זה בתוך אויר חריץ אחד נפסק דופן בית זה ודופן בית שכנגדו זה שלא כנגד זה שנפסק זה באויר אחד וזה באויר אחר שאין קרע רואה את חבירו שהבית מפסיק ביניהן (נ): מו] לא אמרן. ב' בתים הסמוכים דפסולים: בחדתתה. ונפסקו ודאי עור מקולקל הוא בו]: דמתלייו] בשילחה. כשחוחו בעור ומפשט: והדר חלים. כשמניחן מחר וכווץ יח]: שילחה. עור כמו (ויקרא א) והפשיט וישלחש): ים (אף ע"ג דהדר) חלים. לשון חיבור שמחבר הקמט למקומו:

ראשון ובית ג' ואחד שלם ביניהם

לוסיה כי יביאך: 16 בריים לבריים כגון וסיה אם שמוע ונראה כעין דף של גשר ומשמע מתוך פירוש הקונטרם שהבחים והמימורא הכל מעור אחד בן ואין נוהגין כן. מ"ר:

מעברתא דתפילין. הוא העור מכפילות הנעשה העור שהוכפל למטה לכסות פי הבתים ומכניסים בו הרלועות ונקראת מעברתא על שם שלריך שלא יהו הרלועות קבועות אלא מעבירן ומושכן לכל לד שירלה מאריך ראש זה באן ומקצר ראש זה ובערוך ערך מעבר פי׳ מעברתא בבן י הוא תיתורא וכן גשרים נקראין מעברתא ותיתורא הוא מהום שמכניסיו בו הרצועה ונקראת מעברתא דתפילין ונראה דלא פירש הערוך כן בשביל שיהא מעברתא דתפילין ותיתורא דתפילין הכל א' בגן דבגמ' חשיב ליה בתרתי אלא משום דמחברי אהדדי חשיב להו כחדא וי"מ מעברתא רצועה קטנה שמעבירין למעלה על בית תפיליו של יד ואיו נראה לפסול משום שאינו רואה כל הבית את האויר חדא דלא שייך אינו רואה האויר בכי האי גוונא אלא כי חבר ביתא אחרינא תמן ועוד דשמא דבית החילון שאינו רואה האויר פסול לא שייך אלא בתפילין של רחש ולח בשל יד כמו שיש בתשובות הגאונים ועוד כי הרצועה שנותנים על בית הזרוע אינו מכסה כל הבית אלא הבית עצמה מגולה

ל) שכנגדו. מ״ר: ל של תפילין הלכה למשה מסיני. בשל רחש חיירי והנותנה מ) אם אין דינו להיות פוסלת דנמלא דאין בית רואה את האויר דלא דמי לטולה תפלה של ראש ועושה

ימין ושמאל א"כ הבית רואה שפיר

את האויר לנד המעברתא בדן ולנד

אותה של יד. מ"ר: שי"ן של תפילין הלכה למשה

מסיני. כתב בשימושה רבה דתפילין לורה דשי"ן בה] דימינא ג' רישי ודשמחלח ד' רישי וחי חפיך לית לן בה עוד כתוב י בו שמניחין על קלף הפרשיות קלף חלק אחד וכורכו בו ושמא בשל יד האמר אם כתבו בד' עורות כדאמרינן לעיל ולריך לדבק עוד כתוב שם אמר כתבינהו אגויל שפיר דמי וכן הלכה חה א"א דבהדיא אמרינן בפי המוליא יין (שבת דף עט:) תפילין אגויל מי כתבינן עוד כתוב בתקון תפילין שעושה אותם רחבים ב׳ אלבעות ואי עבדינהו טפי שפיר דמי ואי פחית לא מיפסיל בהכי ובריש המולא תפילין (עירובין דף לה:) פירקתי טעס דומיא דליץ. מ"ר: קולמוסא בדיק דיה. וכן

הלכה וה"נ אמרינן בהעור והרוטב (חולין דף קיט:) כל נקב בהדיו עובר עליו אינו נקב. מ"ר:

רצועות שחורות. יש שעושין נמים של תפילין מקלף לכן דלא בעי׳ שחורות אלא רלועות. מ״ר:

תפילין מרובעין אלה במקום מושבן ושמה לריך הבתים מרובעין אלה במקום מושבן דבוקות וכן בית של יד וקלת היה נראה דלא בעי ביו מרובעות אלא בתופרן ובאלכסונן כמו שמפרש רב פפא. מ"ר:

פוק

מד: קעא ג מיי' שם טוש"ע שם סעי' מב: קעב ד מיי' שם הלכה יא

:מוש"ע שם סעי' מג קעג ה ו מיי׳ שם הלכה יד סמג שם טוש"ע או"ח

סמג שם טוש"ע חו"מ ס" לג סער' ג: קעד ז ח מיי שם הלכה א טוש"ע או"ח סי לג טוש"ע או"ח סי לג סער לנו: קעה ט מיי פ"ד שם הלכה

ג: קעויכל ממיי פ"ג שם הלכה יח סמג עשין כב טוש"ע או"ח סי' לג סעי' א

שיטה מקובצת

היבת קא נמחק: כֹּן תפילין שפי׳ דהתיתורא מעור אחד של הבתים עצמן ועוד נראה לפרש שצריך . התפירה מרובעת ויהיה בה דין אלכסון כל אמתא בריבוע כו׳. גליון: ג) היכא פנימית חיצונה וחיצונה פנימית: ו) אם שמוע משמאל קדש מימין: ז] לבית החיצונה עושין כו' ונראין בו כמין שין: ס) תיתורא. וי״מ חריץ של קמטין של שין שאין נראה דמסתמא אי :ס"ד ומה"ד בתופרן: 6) אלא כעין ביצה הס"ד: יג) בתים קיימת. שלא יהיה בה נקב: ידן כנגד זה. שני בתים: טו) תיבות לא אמרן בו מו) מקולקל הוא. ל״א מגונה למקומו נמחק: כן ואין ואינו מעור הבתים אלא עור אחר הוא וחציו העליון נקוב הוא להוציא הבתים דרך . אותו הנקב וחציו השני הוא למטה וחופה פי הבתים מלמטה לפיכך נקרא תיתורא הבית מבחוץ וגם צד ימין . וצד שמאל של בית מכוסה בו באותו עור קטן. תוס׳ אחרות: ככן [מעברתא] דתפילין הוא תיתורא כו׳ מעברתא. הנקראין היתורא
ובתפילין קום שמכניסין בו
ובתפילין קולא מעברתא:

כגן תיבות דבגב" כר חשיב
להו כחדא ל"ש: כדן ולצד
להו כחדא ל"ש: לדן ולצד
שכנגדו. ואין להוכיח
מדקאמר תפילין סתם
מדקאמר הפילין סתם רמשמע נמי בשל ראש בשין דהא סתמא קאמר שין של . תפילין הלכה למשה מסיני . כה) דימינא. של ימיז וכז נהגו העולם שין דארבע רישי צד קדיש ותלתא צד שמע מאי לעשות הכל מרובעים ואפי׳ גוף התפילין למעלה מן . הבתים. תו״ח:

א) אולי חסר כאו איזה חיבות וצ"ע.